

Vänsterpress om Mellanöstern – februari 2015

Denna artikelsamling handlar om lite av varje (Syrien, Irak, Libyen, Jemen och problemet med IS-värvingar). De flesta av artiklarna är från februari, med undantag från den om Libyen som ursprungligen publicerades i tysk tidskrift i höstas.

Se även [Islamiska statens framväxt](#) och [Kriget med Isis: Syriens president spelar högt med svaga kort](#) av Patrick Cockburn, [Varför segern i Kobane är viktig](#) och [Kriget i Syrien – den politiska geografien](#) av Aron Lund, samt artikelsamlingen [Vänsterpress om Mellanöstern - slutet av januari 2015](#)

Martin Fahlgren 22/2 2015

Innehåll

Arbetaren	1
<i>"Vi planerar en offensiv mot Mosul"</i>	1
<i>Journalisten Joakim Medin frisläppt</i>	1
Das IMI-Magazin	2
<i>Miliskårskriget i Libyen</i>	2
Offensiv	6
<i>Jemen allt närmare blodigt inbördeskrig</i>	6
Proletären	8
<i>Föreningen Palestin Beytona: "Imperialismen släppte fram terrorn"</i>	8
<i>Somalia SK vill stoppa IS-värvingarna</i>	10

Arbetaren

”Vi planerar en offensiv mot Mosul”

Annie Hellquist

Arbetaren 20/2 2015

Snaran dras åt kring den irakiska staden Mosul, som sedan i somras varit belägrad av terrorgruppen IS. Nu planeras ett återtagande av staden.

Kurdiska gerillatrupper har sedan förra veckan staden Mosul i norra Irak inringad från tre sidor.

– De senaste månaderna har peshmergastyrkorna gjort betydande framsteg öster, väster och norr om Mosul och våra operationer där har skurit av IS helt från de områdena, sade Jamal Mohamad, befälhavare i Peshmerga, förra veckan till tidningen Asharq Al-Awsat.

Under måndagen hölls ett möte mellan Nechirvan Barzani, president för den regionala regeringen i Kurdistan och Iraks premiärminister Haider Al-Abadi.

Under mötet avhandlades såväl samarbetet för att befria Mosul som Kurdistans del av stadsbudgeten. Premiärminister al-Abadi gick därefter ut och sade att en offensiv för att befria staden är nära förestående.

– Vi planerar en offensiv mot Mosul de närmaste månaderna, sade Al-Abadi till BBC under måndagen.

Mosul, som är Iraks näst största stad, erövrades av IS i en promenadseger med blott något tusental man i juni förra året.

Sedan dess har befolkningen lidit under en blodig belägring.

När IS rullade in i Mosul den 6 juni, var målet enligt de flesta bedömare betydligt blygsammare, som att belägra mindre delar av staden.

I stället kollapsade de irakiska säkerhetsstyrkorna som var illa utrustade och underbemannade. Detta resulterade i att staden, med sina omkring 600 000 invånare, föll i IS händer.

Övertagandet av Mosul innebar också att IS kom över mängder av avancerade vapen, vilket bidrog till att de kunde flytta fram sina positioner ytterligare och växa sig än starkare. Det var också i Mosul som IS ledare, Abu Bakr al-Baghdadi, utropade kalifatet.

Enligt Iraqinews.com har IS förbjudit människor att använda mobiltelefoner och stängt ned mobilnäten i staden för att befolkningen inte ska kunna agera informanter till USA:s bombningar av staden.

USA och Storbritannien har gjort flera flygräder mot IS-mål i anslutning till Mosul. Iraks premiärminister Al-Abadi har emellertid undanbett sig hjälp med marktrupper.

Journalisten Joakim Medin frisläppt

Arbetaren

Arbetaren 22/2 2015

Frilansjournalisten Joakim Medin som suttit gripen hos syriska säkerhetstjänsten i staden Qamishlo är nu fri. Efter att kurdiska styrkor omringat polisstationen och tillfångatagit bland annat en syrisk officer släpptes Medin och hans tolk i utbyte mot officeren natten till söndagen.

– Båda mår efter omständigheterna bra, säger Arbetarens källa, som träffat Joakim Medin efter frisläppandet.

Det var i tisdags som Joakim Medin greps vid en vägspärr i Qamishlo vid gränsen till Turkiet. Han berättar för Expressen att han suttit isolerad under hela tiden i en kall och smutsig cell, och förhörts om sin relation till kurderna, till Turkiet och Israel. Att han tillfångatogs beror på att han saknade inresevisum till Syrien.

Oron hos anhöriga och de redaktioner Joakim Medin arbetade för växte innan det blev känt var han befann sig. Bland annat Arbetaren väntade material från honom. Farhågorna växte om att han kunde ha kidnappats av Islamiska staten. Även från kurdiskt håll var man till en början förtegen om exakt vad som hänt Joakim Medin, fast man på fredagen kunde komma med lugnande besked om att han var vid liv och oskadd.

Omkring 100 kurdiska soldater deltog i fritagningen, enligt PYD. Sammanlagt togs 20 syrier tillfånga. Enligt Arbetarens källa på plats kunde Joakim Medin och hans medarbetare släppas i utbyte mot en hög syrisk arméofficer.

Joakim Medin har gjort flera uppmärksammade reportage från området, bland annat i Arbetaren. Han var den siste journalisten att lämna Kobane, den kurdiska staden på gränsen till Turkiet som belägrades och nära nog erövrades av Islamiska statens styrkor i höstas, men där de kurdiska försvarsstyrkorna lyckades driva angriparna på flykten efter månader av strider.

Das IMI-Magazin

Miliskårskriget i Libyen

Marius Hager

Das IMI-Magazin 7/2 2015 nr 5/2014

Hur ett internationellt stöd upplöser en stat.

Det sker dramatiska händelser i dagens Libyen. De återkommande striderna mellan olika miliskårer i huvudstaden Tripolis har förorsakat stor förstörelse. Det internationella flygfältet är fullständigt förstört och Libyen är i realiteten avskärmat från yttvärlden. Dessutom tilldrar det sig i landets östra del oöverskådliga strider mellan sekulära soldater och religiösa miliskårer. Någon regering att tala om existerar inte längre. Två olika parlament åberopar sig som företrädande det libyska folket. Men med ett valdeltagande på endast 18 % bakom sig är inte den legitimiteten något att tala om¹. Parlamentarikerna har inte ens tillträde till myndighetsbyggnaderna i huvudstaden. Olika miliskårer har tagit över dem.² Den som har möjligheten att fly landet gör det ofördröjligen. De västliga beskickningarna evakuerade sin personal i slutet på juli 2014. Redan vid det första inbördeskrigets början mars 2011 övergav tiotusenden människor landet, för Tunisien och Egypten, för att undkomma våldet och krigandet.³ De som då antog att landet, efter Khadaffis störtande, skulle bli en demokrati eller åtminstone säker för oljeproduktion får allt känna sig besvikna.

Miliskårernas uppkomst.

Huvudrollsinnhavarna i detta andra libyska inbördeskrig är miliskårerna. De består av samma kämpar som tidigare, i de västliga massmedierna firades som tappra rebeller. Deras militära styrka och den brutalitet de utövar har sen dess ökat enormt. 1 700 miliskårer delar

¹ Thomas Pany 'Libyen und die ratlose NATO' i: *Telepolis* [onlinemagazin] 2/9 2014. [www.heise.de]

² 'Übergangsregierung verliert Kontrolle über Tripolis' i: *Spiegel Online* 1/9 2014. [www.spiegel.de]

³ Thomas Pany 'Alles auf der Flucht im Pulverfass Libyen' i: *Telepolis* 28/ 2014.

idag landet mellan sig. Oftast utgörs de av traditionellt rivaliserande klaner⁴. FN har påtalat att miliskårernas brott mot mänskligheten är mycket grova. Civila dödas pga sin stamtillhörighet och deras bostadsområden beskjuts med tunga vapen.⁵ Amnesty International har rapporterat att fångar torteras systematiskt och att flyktingar jagas och dödas.⁶ Inte ens statsministern Ali Seidan gick säker, han kidnappades för en kort tid i oktober 2013.⁷

Orsakerna till miliskårernas tillväxt är många. Det som underlättade den, var maktvakuemet som det första inbördeskriget, från mitten mars till slutet oktober 2011, lämnade efter sig. Övergångsrådet, som Västmakterna stödde, hade pga avsaknaden av val under en lång tid ingen egentlig legitimitet. Och rådet hade ingen armé eller poliskår under sitt befäl, som hade kunnat konsolidera övergångsrådets ledarskap. Poliskåren under Muamar Khaddifi bestod av elitenheter och den fanns inte längre. Även säkerhetspolisen hade fullständigt brutit samman. Detta vakuum kunde miliskåren fylla pga sin militära överlägsenhet. Det finns idag omkring 200 000 milismän.⁸ De stående stridskrafterna ska däremot bestå av endast 35 000 soldater.⁹ Tills nu har varje libysk övergångsregering varit tvungen att ta hänsyn till varierande miliskårer. Regeringarna har därmed undergrävt sitt eget ledarskap och de facto blivit avhängiga av miliskåren, som bara har sina egna intressen för ögonen. Regeringarna kunde dock med oljeinkomsterna, under en tid, köpa sig den militärkapacitet de ville av utvalda miliskårer. Men den tiden är sen 2013 förbi, miliskåren har själva allt mer tagit över kontrollen av oljeproduktionen. Flera av miliskåren tillhörde dem som regeringarna hade anlitat för att, just för regeringen, bevaka oljefälten.¹⁰

Denna kaotiska situation blev allt intensivare hösten 2014. Miliskårernas inflytande förstärktes pga maktkampen inom regeringen mellan de sekulära och islamisterna. Islamistiska miliskårer i området runt staden Benghazi i östra Libyen lyckades få sig tilldelade stora statliga summor och kunde slå mot de sekulära enheterna tillhörande den reguljära armén varvid bl.a. 400 soldater stupade.¹¹ De med islamisterna förbundna miliskåren hade i början på 2013 besatt parlamentsbyggnaden i Tripolis. Där blev de kvar tills en lag hade antagits som gynnade dem. I februari stormade sekulära miliskårer parlamentet och upplöste den islamistpräglade parlamentsförsamlingen.¹²

Internationella säkerhetsstrategier.

Ett flertal internationella aktörer har, i denna grötiga statsstruktur, investerat hundratals miljoner euro för att påverka regeringar och miliskårer som skulle gynnade dem. Efter Khaddafis störtande och militärstrukturens upplösning var landet ett öppet fält för dessa internationella aktörer och deras säkerhetsstrategier. Italien, Storbritannien, Turkiet och USA har förbundit sig att utbilda 15 000 soldater och officerare. De skall i framtiden, utbildade enligt västlig förebild, bli kärnan i en kommande libysk armé. Samtidigt genomför, enligt uppgifter i den franska dagstidningen *Le Figaro*, till beduiner utklädda USA-kommandon

⁴ Arnold Hottinger '1 700 Milizen mit 1 700 eigenen Zielen.' i: *Journal 21* [onlinemagazin] 12/10 2013. [www.journal21.ch]

⁵ 'Kampfpause in Libyen' i: ZDF Heute.de 10/9 2014. [www.heute.de]

⁶ *Amnesty International Annual Report 2013. The State of The World's Human Rights*. London: Amnesty International, 2013. Se Libya sid 160-164.

⁷ 'Entführter Ministerpräsident Ali Seidan wieder frei'. i: *Der Tagesspiegel* (Berlin) 10/10 2014. [www.tagesspiegel.de]

⁸ Arnold Hottinger. '1 700 Milizen mit ...'

⁹ Mirco Keilberth. 'Der Krieg ist nach Libyen zurückgekehrt' i: *AG Friedensforschung*. 30/7 2014 [www.ag-friedensforschung.de] [ursprungligen i Neues Deutschland (Berlin)]

¹⁰ Arnold Hottinger. '1 700 Milizen mit ...'

¹¹ Mirco Keilberth. 'Der Krieg ist nach ...'

¹² Valerie Stocker 'Kampf um Tripolis' i: *Qantara.de* 31/7 2014 [www.qantara.de]

“anti-terror operationer” i södra Libyen.¹³ Det är mot islamister, vilka de facto ju är de samma som NATO gav ett flygvapenstöd inför störtandet av Khaddafi och som med det stödet fick det stora uppsvinget de fick i kriget mot Khaddafiregimen.

När västliga aktörer under de gångna åren har försökt, med hjälp av de libyska grannländerna Tunisien och Egypten, att befrämja sekulära och nyliberala krafter har stenrika investerare från de arabiska Golfstaterna och Turkiet samtidigt satsat stora summor på islamistiska krafter. En tidigare libysk statsminister utpekade särskilt Qatar och Turkiet som de som finansierat och utrustat hundratals miliskårer.¹⁴

EU har investerat i uppbygget av libyska gränsskyddsenheter. Poliser från EU ska utbilda säkerhetsstyrkor för att både bevaka den södra landsgränsen i Sahara och sjögränsen mot Medelhavet. Från t ex Tyskland har 20 poliser sänds. EU:s egenintresse är klart förhanden i projektet. Syftet att kunna avvisa afrikanska flyktingar redan i Libyen spelar en betydande roll.¹⁵ EU avser uppenbarligen att knyta an till det samarbete man hade med Khaddafi. Då förhindrade libyska säkerhetsstyrkor, ofta mycket våldsamt, de flesta afrikanska flyktingarna att genom Libyen kunna nå Italien. Med dessa brutala skändningar, som de libyska soldaterna och milismännen vidtog, av flyktingars människorätt var samarbetet mellan EU och Libyen entydigt i strid med vad som står i EU:s grundsatser.

Idag finns planer på att integrera tusentals milismän i gränsskyddstrupper i avsikt att få dem under kontroll. EU samarbetar härvidlag med det libyska inrikesministeriet. Inrikesministeriets enheter ska, enligt beslut i oktober 2013, ledas av den tidigare statsministern Ali Seidan. Men detta EU:s gränsskyddsprojekt har sen en tid legat i träda pga de pågående striderna i landet.¹⁶ Tillståndet belyser hur sköra de utländska säkerhetsoperationerna är i Libyen. Men detta tycks inte förhindra att andra militärprojekt sätts. Sålunda driver Frankrikes försvarsminister på om en ny intervention i södra Libyen. Något som, sett mot tillståndet i landet, inte vore en så god idé för att trappa ner konflikten.¹⁷

Såväl västliga massmedier och politiker har till för några månader sedan fullständigt ignorerat våldsterrorn som sen inbördeskriget 2011 har överspolat Libyen. Miliskårernas grymheter är således inget som plötsligt har drabbat landet. De var tydligt för handen redan i inbördeskrigets begynnelse. Det rapporterades redan då om lynchjustis och massakrer som radikala rebellgrupper bedrev.¹⁸ Städer som Bani Walid och Sirte som bjöd ett långvarigt motstånd mot rebellerna kom senare att systematiskt plundras och helt förstöras.¹⁹ Men världssamfundet vände bort huvudet. Rebellernas brott passade inte in i den svart-vita bild som kriget då beskrevs med. Sensommaren 2011, dvs under NATO-interventionen, genomförde de med NATO förbundna Misratabrigaden i Tawergha etniska utrensningar av mörkhyade libyer. Samtliga 30 000 innevånare fördrevs och staden jämnades fullständigt med marken. Omkring 1 300 människor släpades bort och försvann för alltid i de hemliga fängelserna i Misrata, vilka fortfarande består.²⁰

¹³ 'USA führen geheimen Krieg gegen Islamisten in Libyen' i: *RIA NOVOSTI*. 11/2 2014 [www.de.ria.ru]

¹⁴ Karin Leukefeld. 'Gewalt und Chaos in Libyen. Regierung zurückgetreten. Islamistische Milizen weiter auf dem Vormarsch.' i: *AG Friedensforschung*. 30/8 2014 [Ursprungligen i: *Junge Welt* (Berlin)]

¹⁵ Matthias Monroy. 'Deutsche Polizei hilft bei militärischer Grenzsicherung in Libyen.' i: *Telepolis*. 13/6 2014.

¹⁶ Matthias Monroy. 'Von EU aufgebaute "Grenzschutztruppen" verselbständigen sich' i: *Telepolis* 29/5 2014.

¹⁷ Thomas Pany. "In Libyen handeln" i: *Telepolis*. 10/9 2014.

¹⁸ 'Protesters battle security forces in eastern Libya' i: *France24*. 18/2 2011. [www.france24.com]

¹⁹ Alfred Harkensberger. 'Die Schattenseiten der libyschen Revolution' i: *Die Welt*. (Berlin). 20/2 2012 [www.welt.de]

²⁰ 'Libyen: Rassismus-Opfer aus Tawergha brauchen besonderen Schutz.' i: *Gesellschaft für bedrohte Völker*. 13/6 2013 [www.gfbv.de]

Målet att besegra Khaddafi var för de västliga politikerna överordnat samtliga krigsförbrytelser som deras förbundna begick i Libyen. Alla stater som deltog i krigets upptrappning, i och med NATO-interventionen, är därför medskyldiga till det våld som miliskårerna nu bedriver. Tvärt emot de försök till förhandlingar mellan regimen och rebellerna som den Afrikanska unionen eftersträvade valde västmakterna att understödja rebellerna militärt och kriget gavs företräde.²¹ De reguljära libyska stridskrafternas tunga vapen kom genom plundringar av militärförråden i händerna på de nuvarande miliskårerna. Dessutom fick de vapen från Frankrike, Storbritannien, USA och de arabiska Golfstaterna.²² Miliskårerna vägrade sedan att överlämna vapnen och övergångsregeringen var både oförmögen och ovillig att avväpna dem. Varför Västmakterna trots detta hade en tro på att Libyen efter inbördeskriget 2011 skulle stabiliseras är svårt att, nu i efterhand, förstå. Efter Khaddafis störtande knöt de västliga militärmakterna en del kontakter med de nya libyska makthavarna i övergångsrådet och försökte att bygga upp en ny säkerhetsapparat. De underskattade helt uppenbart den makt som miliskårerna hade skaffat sig.

Libyen framstår idag som en misslyckad stat. Men rädlösheten om den libyska konflikten betyder inte att de internationella militärmakterna har gett upp, denna mot EU gränsande, landet. Wolfram Lacher från stiftelsen Wissenschaft und Politik sammanfattar läget mycket kort. "Libyen befinner sig för närvarande i en fas av en inre maktkamp, som måste utmynna i en tydligare maktfördelning".²³ Med andra ord är det en väntan på hur miliskårskriget ska frambringa nya politiska aktörer. Fram till dess kommer landet att vara ett övningsfält för olika militärprojekt.

Om denna militära väststrategi, under de närmaste åren, ska åstadkomma fred i Libyen är ytterligt osäkert. Libyen kan bli ett nytt Afghanistan säger en ledande militär.²⁴ Militanta libyska islamister kämpar för närvarande för den Islamistiska staten i Irak och de kan i närmsta framtid gå in i det libyska inbördeskriget.²⁵ Libyens befolkning, och flyktingarna som lämnat landet i ett försök att nå Europa, har antagligen ett utdraget och våldsamt krig att förvänta sig.

Ausdruck Das IMI-Magazin (Tübingen) nr 5/2014 (oktober). Översättning och bearbetning av noter Per-Erik Wentus.

²¹ Norman Paech 'Libyen und das Völkerrecht' i: Johannes M. Becker & Gert Sommer (red). *Der Libyen-Krieg. Das Öl und die "Verantwortung zu Schutzen"*. Berlin: LIT-Verlag, 2013. sid 71-77.

²² Gert Sommer. 'Der Libyen-Krieg: Reflektionen zu Gaddafi und anderen Beteiligten' i: *Der Libyen-Krieg. Das Öl ...* sid 213-214.

²³ Wolfram Lacher [von der Stiftung Wissenschaft und Politik] im Gespräch mit Reinhard Bieck. [Libyen ist] "Momentan im Prinzip unregierbar" i: *Deutschlandfunk*. 11/10 2013. [www.deutschlandfunk.de]

²⁴ David D. Kirkpatrick. 'Strife in Libya Could Presage Long Civil War'. i: *The New York Times*. 24/8 2014. [www.nytimes.com]

²⁵ Astrid Frefel. 'Chaos in Libyen ist eine Gefahr für die Nachbarn.' i: *Der Standard*. (Wien). 14/7 2014. [www.derstandard.at]

Offensiv

Jemen allt närmare blodigt inbördeskrig

Jonas Brännberg

Offensiv 21/2 2015

26 personer dödades under protesterna den 11 februari när över 1 miljon intog gatorna i Taiz. "I både Taiz och Sanaa deltog många oberoende unga som kritiserar alla försök att kidnappa folkets revolution", berättar socialisten Ali Omar för Offensiv.

Fem dagar före fyraårsdagen av den jemenitiska revolutionen avsatte Houthimilisen den av gulfstaterna, USA och FN uppbackade presidenten Hadi och upplöste parlamentet. Jemen rör sig allt närmare fullskaligt inbördeskrig, som riskerar att precis som i Syrien bli ett krig genom ombud. "Jemen faller sönder inför våra ögon", sade FN:s general-sekreterare Ban Ki-moon, som själv är ansvarig för sammanbrottet som regissör för den nu kollapsade "maktindelningen".

Som ett resultat av oroligheterna och Houthis maktövertagande har en rad länder nu stängt sina ambassader, däribland Saudiarabien, USA, Turkiet, Frankrike, Tyskland, Japan och Förenade arabemiraten.

Gulfstaternas samarbetsorganisation GCC, som domineras av den medeltida diktaturen Saudiarabien, hotar med att om inte "världssamfundet" agerar mot Houthimilisen och kuppen kommer de att "vidta de nödvändiga åtgärderna för att bevara regionens säkerhet och stabilitet". Redan nu pågår en väpnad konflikt genom ombud där Iran backar upp den shiitiska Houthimilisen medan Saudiarabien stödjer sunnimuslimska stammar i sydöstra Jemen.

Efter kuppen har oppositionspartierna i det upplösta parlamentet beslutat att "överföra makten" till hamnstaden Aden i söder, där Houthimilisen inte finns men där det istället finns en stark sekulär självständighetsrörelse.

Konflikten i Jemen hotar också

det saudiska kungahusets styre. Missnöjet är redan stort bland de 10-15 procent shiiter som lever under stort förtryck i Saudiarabiens oljerika östra provins.

Som Offensiv tidigare har skrivithar Houthimilisen i praktiken haft kontrollen över huvudstaden

Sanaa sedan i höstas. Men det var först den 6 februari som de formellt avsatte presidenten och upplöste parlamentet (parlamentet var dock inte folkvalt och presidenten var enda kandidaten i presidentvalet 2012). Till ny president utnämndes Houthimilisens ledares kusin, Mohammed Ali al-Houthi.

Efter kuppen har protester ägt rum på många ställen. På årsdagen av revolutionen, den 11 februari, marscherade uppemot 1 miljon människor i Taiz.

– Tyvärr har flera av de största demonstrationerna letts av det muslimska brödrskapet, som visserligen är emot Houthimilisens kupp, men som har sin egen agenda, berättar socialisten Ali Omar direkt från Jemen för Offensiv och fortsätter:

– Men i både Taiz och Sanaa deltog också många oberoende unga som kritiserar alla försök att kidnappa folkets revolution. I Sanaa blev de attackerade av Houthis som sköt skott i luften och knivskadade flera.

Totalt rapporteras om 26 döda i protesterna den 11 februari.

Redan sedan tidigare är Jemens ekonomi i fritt fall, vilket också var en anledning till att den gamla regeringen föll och till att Houthimilisen kunde ta över, ridandes på vågen av missnöje med att inget förbättrats sedan revolutionen störtade den förre diktatorn Ali Abdullah Saleh år 2011.

När landet nu mer eller mindre är delat betyder det att den i princip enda inkomstkällan, oljeproduktionen, också är uppdelad. Oljan och gasen finns i Mareb/Shabwa-fyndigheten och i Masilafyndigheten i Hadhramuth, medan gasrör och tillverkningsanläggningar för LNG-terminaler (för att tillverka och skeppa ut flytande naturgas) finns i andra delar av landet. Produktionen av olja har redan fallit från som mest 480 000 till

50 000 fat om dagen, vilket inte ens räcker till den arabiska halvöns mest folkrika lands egna behov. I en del områden samarbetar lokala stammar med al-Qaida i en allians mot Houthi.

– Förra veckan lyckades al-Qaida inta en militärförläggning i oljeprovinzen Shabwa och komma över stora mängder vapen. Houthi använder al-Qaida för att attackera all opposition som ”terrorister” och ”IS” (Islamska staten). Till och med bland de fredliga protesterna hävdar de att de arresterat människor ”med koppling till IS”, berättar Ali Omar.

Risken är nu stor för ett upptrappat krig där Houthi och sunnimuslimska stammar (ibland i samarbete med al-Qaida) backas upp av Iran respektive gulfstaterna. Den motkraft som finns ligger i enade massprotester, som för bara fyra år sedan störtade diktatorn Ali Abdullah Saleh. Det som behövs nu är ett program som kan ena de fattiga massorna mot de krigsherrar som med imperialismens hjälp för landet mot sammanbrott.

I centrum för ett sådant program måste sociala krav på arbete, elektricitet, säkerhet och så vidare stå – kopplat till ett gemensamt ägande och demokratisk kontroll och styre över landets resurser; olja, gas med mera.

Proletären

Föreningen Palestin Beytona: "Imperialismen släppte fram terrorn"

Giuliano Battiston

Proletären 19/2 2015

Walid Diab och Hayatleh Naef vittnar om hur grupper som Islamiska staten växt fram i spåren av imperialismens krig och växande religiös fundamentalism.

Hotet från terrorgruppen Islamiska staten måste tas på allvar, menar medlemmarna i den palestinska kulturföreningen Palestin Beytona. Proletären har träffat två av dem i föreningens lokaler i Angered, Göteborg.

Fakta och bakgrund

Palestin Beytona

- Palestin Beytona hette tidigare Galileens solidaritetsförening. Föregångaren bildades 1992.
- Föreningen arrangerar kulturella och politiska aktiviteter samt utbildning i till exempel hemspråk för barn. Samarbetar med bla ABF.
- I lokalerna i Angered träffas varje dag medlemmar, kvinnor och män i åldrarna 20-70.
- Medlemmarna har olika politiska ståndpunkter men förenas i målet att återvända till ett fritt Palestina.

Intill en bilverkstad i ett litet industriområde utanför Angered centrum har föreningen *Palestin Beytona*, "Palestina, vårt hem", sina lokaler. Här träffar *Proletären* två av föreningens aktiva, Walid Diab och Hayatleh Naef, som länge följt utvecklingen i Mellanöstern men också sett framväxten av fundamentalismen i Sverige.

De beskriver hur imperialismens politik i Mellanöstern, medias bild av kriget i Syrien och oljepengar från gulfstaterna skapat den terrororganisation som nu värvar ungdomar i Sverige.

Men först och främst konstaterar de att värvningarna i stort inte märks av.

– Nej, det märks inte så mycket, inte i Angered. Det är några få personer som stödjer dem, säger Walid Diab som helst kallar Islamiska staten för det arabiska ordet Daesh, en akronym som ligger nära ordet för ”en som trampar på någon”.

Men trots att de är få gör de stor skada. Walid Diab beskriver det som hjärntvätt.

– De jobbar hårt för att rekrytera ungdomar och säger att Allah ska belöna dem och liknande.
– Och ungdomarna blir erbjudna pengar, fyller Hayatleh Naef i.

Båda två menar att svenska myndigheter och polisen inte tar frågan på tillräckligt stort allvar. Att rekryterarna är kända, men ändå inte stoppas.

Själva har de som representanter för Palestin Beytona bland annat haft möte med Mona Sahlin som utsetts av regeringen som nationell samordnare mot våldsbejakande extremism.

– Hon visade en vilja att arbeta med oss föreningar och vi hade ett bra samtal, men varför görs inte mer?

Ofta lyfts segregation och arbetslöshet fram som bakomliggande orsaker till värvningarna men Walid Diab menar att det är en förenklad bild.

– Att vara arbetslös är inget motiv till att bli självmordsbombare. Jag har bott här i 30 år men ändå inte sett det tidigare. Och en del av dem har utbildning och jobb.

Han tar den mest kände terroristen i Skandinavien som exempel.

– Anders Behring Breivik var inte fattig eller arbetslös!

Walid Diab beskriver istället hur reaktionära och fundamentalistiska ideologisk-religiösa strömningar stärkts sedan Irakkriget 2003. En utveckling som eldats under av USA-imperialismen.

– Det finns såklart olika orsaker. En del har föräldrar som själva är fanatiker, andra har hamnat fel i livet och har dåligt självförtroende, säger Hayatleh Naef men påpekar att den utbredda religiösa sekterismen inte alltid funnits. Den är något relativt nytt.

– För tjugo år sedan, eller ens för tio år sedan, pratade ingen om skillnaden mellan shiamuslimer och sunnimuslimer.

Walid Diab och Hayatleh Naef är själva muslimer från Palestina, där de flesta tillhör sunnigrenen av islam. De berättar hur den palestinska befrielsefronten PLO då enade alla araber, oavsett religion. Nu värvas även palestinier till Islamiska staten.

– Kristna, shia, sunni, alla stod axel mot axel. Vi såg inte religionen som viktig. Och det gjorde man förresten inte i Syrien heller. I Damaskus låg kyrkan bredvid moskén!

Men i och med Irakkriget 2003 började saker att förändras. I bakgrunden fanns konflikten mellan den shiadominerade regimen i Iran och Saddam Husseins sunnidominerade regim i Irak. En konflikt som USA effektivt lyckades utnyttja.

– Från båda sidor började det talas om shia och sunni. USA och Israel finansierade radio- och tv-kanaler som sa det ena och det andra om profeten Mohammed eller imam Hussein.

Det är klassisk krigsstrategi. Fiendens fiende är din vän. Härska genom att söndra. USA:s stöd till olika religiösa extremistgrupper i historien är knappast en hemlighet.

Walid Diab menar därför att Islamiska staten inte i första hand ska ses som en muslimsk eller ens islamistisk grupp. IS är snarare, menar han, resultatet av reaktionära staters och imperialismens underrättelsearbete. De har släppt fram Islamiska staten.

Gulfstaterna spelar en särskilt reaktionär roll som ekonomisk, militär och ideologisk motor för terrorismen.

– Därifrån kommer pengar och vapen. Att tro att vi ska handla med dem för att gynna demokrati, det är hyckleri, säger Walid Diab.

Den religiösa splittringen, både inom islam och mellan olika religioner, är dock ett högst verkligt problem även i Sverige. Walid Diab tar islamiska friskolor som ett exempel.

– Jag tror att det är helt fel, trots att jag haft egna barn i en sådan skola. Det är inte bra att splittra och skilja barn åt.

Även mediasynen på det som händer i Syrien spelar stor roll, menar Hayatleh Naef.

– Det sprids felaktigheter på olika hemsidor, på Facebook och så vidare.

I föreningen Palestin Beytona gör de vad de kan för att hindra Islamiska statens värvningar.

– Vi försöker prata med våra barn och ungdomar hela tiden. Och vi koncentrerar oss på utbildning och på integration. Skolan är viktigast i livet!

Walid Diab menar att lösningen inte är enkel. Därför måste alla, skolor, myndigheter och media, samarbeta för att lösa problemen. Inte minst måste skolorna ha mer resurser.

Samtidigt påpekar Walid Diab återigen att det inte går att generalisera vad gäller de sociala problemen som bakgrund.

– Kom ihåg att även härifrån Angered blir många läkare, advokater och klarar sig bra i livet. Trots att skolorna är dåliga.

Somalia SK vill stoppa IS-värvningarna

August Eliasson

Proletären 19/2 2015

Skapar trygghet med bollen

På fredagar har Mohamud Abdalla och Yoonis Hassan fullt upp. Somalia SK arrangerar flera träningar, en öppen träning för ungdomar och nattvandringar i Bergsjön.

När staten sviker tvingas föreningar ta allt större ansvar för socialt arbete och integration. Proletären har träffat Yoonis Hassan och Mohamud Abdalla, ledare för Somalia SK i Bergsjön, Göteborg. De ser potentialen i Bergsjön och vill satsa på förortens unga. Men de har också lyft frågan om att hindra värvningen till fundamentalistiska grupper som Islamiska staten.

– Jo, fredagar är jobbiga. Då håller vi ofta på till 11-12 på kvällen, säger Yoonis Hassan när jag frågar om han aldrig blir trött. Från tre på eftermiddagen har han varit igång och nu närmar sig klockan elva. Då har han dessutom rest från Alingsås, där han bor med sin familj.

Under hela eftermiddagen och kvällen har jag följt med honom och Somalia SK:s andra eldsjälur på fotbollsträningar och till sist nattvandring. Ett outtröttligt arbete i ständig kamp för mer resurser till föreningslivet och till förorten.

Det är tidigt på eftermiddagen när jag först träffar Yoonis Hassan och Mohamud Abdalla på Somalia SK:s lokaler i Bergsjödalen, ett industriområde strax utanför göteborgsförorten Bergsjön, en miljö som känns typisk för många föreningar.

Här finns en idrottshall men Somalia SK är på jakt efter bättre lokaler. Det är flera föreningar, med olika aktiviteter, som samsas om lokalerna vilket ibland gör samarbetet svårt.

I uppgången har någon satt upp en lapp. ”Städa efter dig! Din mamma jobbar inte här!”. Mohamud Abdalla skrattar lite och tar ett foto av lappen samtidigt som han förklarar att just städningen av de gemensamma utrymmena ofta är ett problem.

Eftersom eftermiddagen ännu är tidig och solen för ovanlighetens skull har kikat fram mellan molnen föreslår jag att vi först ska ta några foton utomhus utanför idrottshallen.

– Jag tar med den här. Den är ju vårt viktigaste verktyg, säger Mohamud Abdalla och tar en fotboll under armen.

Väl inne igen, i ett kontorsrum som vittnar om full föreningsaktivitet, berättar de båda om Somalia SK och det engagemang som finns i Bergsjön. Men också om det växande problemet med ungdomar som värvas till terrororganisationen Islamiska staten, IS, och reser till Syrien. Många av dem kommer från just Göteborgs nordöstra förorter och en del har somalisk bakgrund.

Somalia SK har tillsammans med bland annat idrottsföreningen Proletären FF tagit initiativ till ett mer öppet arbete mot värvningen till IS. Bland annat planeras ett offentligt möte. Men hur stor är frågan egentligen? Märks värvningen till IS i Bergsjön?

– Både och, menar Yoonis Hassan. Det rör sig om ett fåtal. Föräldrar är oroliga men alla vågar inte prata öppet om det. Därför, fortsätter han, försöker vi prata om det så mycket som möjligt.

När den svenska staten tar allt mindre ansvar för integration, utbildning och socialt arbete tvingas föreningar som Somalia SK ta ett stort ansvar. Det blir tydligt när Yoonis Hassan och Mohamud Abdalla berättar om allt arbete föreningen gör medan vi dricker varsin kopp kaffe.

– Vi har idrottsverksamhet som fotboll och friidrott, och social verksamhet kring det. Sen har vi dans och olika kulturgrupper. Vi hjälper också nyanlända flyktingar med att fixa bostad, skolfrågor, jobbsökning och annat.

Det är ett arbete som förstås kräver resurser. Föreningens medlemmar arbetar ideellt men med pengar från stadsdelsnämnden har en person kunnat anställas som arbetar mer konkret med att lotsa in nyanlända flyktingar, inte bara somaliska, i samhället.

Namnet till trots är Somalia SK inte en etnisk förening. Föreningen är öppen för alla, oavsett ursprung och religion, även om många förstås har bakgrund i Somalia.

En stor andel av invånarna i Bergsjön har invandrarbakgrund. Arbetslösheten är hög och den genomsnittliga livslängden är 9 år lägre än i överklasstadsdelen Hovås.

Göteborg brukar kallas för en av Europas mest segregerade städer. Egentligen är det väl Hovås, snarare än Bergsjön, som är segregerat men däremot är Bergsjön utan tvekan stigmatiserat.

Mohamud Abdalla beskriver mediabilden:

– En småsak i Bergsjön blir till en stor nyhet i media, men om ett mord sker i någon annan mindre svensk stad, pratas det inte lika mycket om det! Det är mycket som är överdrivet.

Han påpekar att det förstås finns problem, som en del gängbråk. Men det är något han, och de flesta andra, aldrig upplever.

– Den som följer media upplever nog det som värre. Folk här är inte rädda. Alla känner alla, fortsätter han.

– Men visst måste man känna sig trygg där man bor.

Mohamud Abdalla tar fram fotbollen igen.

– Det är därför bollen är vårt verktyg! Den är för alla! Oavsett om du är arbetslös, har jobb eller var du kommer ifrån. Vi försöker få med alla i vår verksamhet.

Han lägger ner bollen och funderar en stund.

– Otryggheten beror på arbetslösheten. Det behövs mer lokala jobb, satsa mer på föreningslivet, på de som gör något lokalt, och på till exempel nattvandring!

Somalia SK genomför nattvandringar varje fredag, ibland oftare.

– Det behövs fler vuxna som rör sig i områdena. Vi försöker få ut föräldrar, berättar Yoonis Hassan och påpekar att de har bra kontakt med många av ungdomarna de träffar på.

– Det handlar inte om att vi ska vara poliser, utan om att träffa ungdomar och prata med dem, fyller Mohamud Abdalla i.

Båda menar att Stadsdelsnämnden, trots resursbrist, gör ett bra jobb. Det finns två fritidsgårdar i Bergsjön och många föreningar arrangerar olika sorters aktiviteter. Men även om det också behövs resurser i föreningslivet är läget värre i skolan.

– Och det har inte blivit bättre. Det är alldeles för få lärare. Det behövs fler studiehandledare och här skulle föreningslivet kunna användas! Med mer resurser skulle vi kunna hjälpa fler ungdomar, förklarar Yoonis Hassan.

Så glider samtalet oundvikligen in på värvningarna till Islamiska staten. I media spekuleras det ofta om orsakerna till att ungdomar tar värvning, eller låter sig värvas, till Islamiska staten. Yoonis Hassan menar att det finns många olika bakomliggande faktorer.

– Det är med IS som med gäng. Det hänger ihop med arbetslöshet och skolan. För några blir det en ekonomisk möjlighet och de blir lovade ett bättre liv, säger Yoonis Hassan.

Samtidigt påpekar han att arbetslöshet eller social utsatthet inte ensamt kan förklara varför unga muslimska män, för det rör sig främst om just män, värvas av IS. Yoonis Hassan menar att det ofta rör sig om ren okunskap.

– Det finns de som har jobb och utbildning men som ändå åker dit. De har blivit lurade i tolkningen av koranen. De som propagerar och värvar till IS använder koranen i sin egen tolkning, och vissa ungdomar luras av det.

Det låter simpelt. Kan verkligen ungdomar bli terrorister för att de misstolkat koranen? Yoonis Hassan försöker förklara.

– Jag är muslim, men jag vill inte kalla IS för muslimer, för de vänder koranens ord till sin motsats, säger han och berättar hur grundläggande respekten för medmänniskor är i koranen.

Man behöver inte vara troende för att inse hur religiösa, precis som politiska, texter kan tolkas och misstolkas på olika sätt. Den muslimske författaren och religionshistorikern Reza Aslan påpekar att bibeln användes både av kristna som förespråkade och de som motsatte sig slaveriet i Amerika. Yoonis Hassan fortsätter.

– Den muslim som är ung, och född i Sverige, kan lättare tro på det som IS-förespråkare säger. Många litar kanske mer på sin imam än på sina föräldrar.

Han ger en bild av unga män som får sin världsbild av enskilda imamer, snarare än av föräldrar, skolan eller samhället. En bild av rotlöshet och känslan av att vilja kämpa för något större.

– Det är lätt att dras med, konstaterar Mohamud Abdalla.

Och han har rätt, tänker jag. Människan är en kollektiv varelse. Vi mår bra av att få vara en del av ett kollektiv. Att sträva efter något större tillsammans med andra, om än något så destruktivt som IS krig i Syrien. Ordet ”jihad”, som ofta översätts och används felaktigt som ”heligt krig”, betyder förresten ungefär ”att sträva efter något”.

I dagens kapitalistiska samhälle, byggt på individualism och konkurrens, är det samtidigt svårt att hitta känslan av kollektiv, av att kämpa tillsammans för något större. Om man inte är politiskt engagerad, eller för den delen med i en idrottsförening som till exempel Somalia SK.

En oundviklig fråga är den om föräldrarnas ansvar.

– De flesta föräldrar tar ansvar, men det finns alltid några som inte gör det. Man har ett ansvar för sina egna barn, men också indirekt för andras barn, säger Yoonis Hassan och berättar att många föräldrar framförallt är oroliga.

Så med vetskapen om att värvningarna är ett växande problem, vad kan då göras? Yoonis Hassan tvekar inte om vad första steget är.

– Vi måste prata om frågan! Överallt! På arbetet, i skolan, på bussen, med grannar. Det behövs mer debatt i media, det måste lyftas på alla nivåer. Och det behövs fler vuxna som tar ansvar.

Somalia SK försöker vara ett föredöme. Förutom föreningens ständiga sociala verksamhet planeras ett offentligt möte tillsammans med andra föreningar i staden om frågan. Och de lyfter även frågan på individnivå, bland till exempel nyanlända flyktingar.

– Vi pratar med dem om vilka moskéer de går till eller vilka koranlärare de anlitar.

Samtidigt påpekar Yoonis Hassan att de som värvar och propagerar för IS är mycket få. Jag frågar om han tror att de får betalt, om de till exempel har kopplingar till Saudiarabien.

– Vi kan inte utesluta det, men många drivs själva av den här tron att de hamnar i paradiset. Men de hamnar ju snarare i helvetet...

Kopplingarna till Saudiarabien kan också vara mer indirekta. Wahhabismen, en sekteristisk extremt reaktionär gren av islam som förespråkar en slags medeltida korantolkning, har sitt

ursprung i djupt konservativa skikt bland den saudiska överklassen. Globalt sett är ett mycket litet fåtal muslimer anhängare av wahhabismen men den har fått viss spridning tack vare oljepengar.

Kaffet är slut. Klockan börjar redan närma sig halv fem och det är strax dags för första träningen, men inte i idrottshallen här i Bergsjödalen, utan någon kilometer härifrån, i Bergsjöskolans idrottshall. Det är föreningens P12, pojkar 12, som ska träna och med bilen fullastad med fotbollar, gula västar och koner kör vi den korta vägen dit.

När vi kommer fram till idrottshallen står redan ett tiotal killar utanför. Vi får höra att det är stopp i spårvagnstrafiken och efterhand droppar fler in.

Mohamud Abdalla samlar alla kring sig. Han presenterar den nya tränaren, Nasir.

– Gör som han säger från och med nu, uppmanar han och skämtar om att han själv blivit för gammal och tjock för att leda träningen.

Yoonis Hassan berättar att de alltid är minst tre ledare med på träningarna. Förutom själva fotbollen är den sociala delen viktigast. I gruppen finns både de som är födda i Sverige och de som precis kommit till Sverige. En av de duktigaste killarna har precis kommit som flykting från Syrien.

Jag frågar om de pratar något om IS på träningarna.

– Ja, en del. Vi ställer en del ”kontrollfrågor”, men alla är överens om att det är något dåligt, svarar han och berättar att det också går en del rykten av typen ”någon känner någon som har en bror som...”.

Efter uppvärmning, passningsövningar och en kort träningsmatch är träningen över. Idrottshallens fullbokade schema tillåter ingen övertid.

Yoonis Hassan och Mohamud Abdalla ska nu vidare till träningen med A-laget. Vi bestämmer oss för att mötas senare, utanför en annan idrottshall, eftersom jag, tydligen till skillnad från föreningseldsjälarna, behöver äta.

En pizza på lokala pizzerian och lite dötid senare kommer jag till Sandeklevshallen där Somalia SK ansvarar för den öppna träningen. Fler och fler samlas utanför hallen och Mohamud Abdalla ställer sig i dörren för att kontrollera att alla har inomhusskor. Vem som helst får komma, men man måste uppge ett lag att vara med i, ett sätt att se till att alla är med och spelar.

Iförd full taximundering antecknar Halane Mahamud, som anslutit till kvällens tränarstab, spelare och i vilken ordning lagen ska mötas. Han har haft körningar och ska snart ha körningar igen, men i luckan mellan arbetspassen hjälper han till här.

Under tiden har Yoonis Hassan fått ett telefonsamtal med förklaringen till att spårvagnstrafiken stått still. Någon har kastat sten på en spårvagn och Stadsdelsnämnden vill att någon från Somalia SK går en runda i området. Men det får vänta till senare, när de ska nattvandras som planerat, förklarar Yoonis Hassan.

Sportlovsveckan har precis börjat, vilket betyder att många ungdomar är ute senare på nätterna. Och inte alla sköter sig.

– I julas fick vi gå runt varje kväll för att vissa kastade smällare och sköt raketer, berättar Mohamud Abdalla.

Ännu en gång kommer vi in på mediernas makt och mediebild av Bergsjön.

– Journalister kan skapa både krig och fred, de påverkar allt i samhället, säger Mohamud Abdalla allvarligt.

– Istället för att snacka dåligt om den här stadsdelen måste vi fråga vad vi kan göra. Kriminalitet är frustration. Frågan är hur vi får bort frustrationen!

Klockan har blivit halv elva och träningen är slut. Vaktmästaren som ska stänga hallen har bjudit oss på kaffe medan vi väntar på att alla ska duscha och byta om.

Yoonis Hassan och Mohamud Abdalla börjar se märkbart trötta ut. Jag frågar vad som är roligast med dessa sena fredagar.

– Att veta att ungdomarna är här och ingen annanstans, och att de respekterar oss, säger Mohamud Abdalla med glimten i ögat.

– Absolut roligast är när tjejlag är med och vinner mot killarna, säger Yoonis Hassan och berättar att trots att det ikväll bara varit killar, ibland också kommer tjejer som vill vara med.

Utanför hallen står några av killarna som spelat och pratar. En av dem, Omar Goled Hannad, berättar vad den öppna träningen betyder.

– Gemenskap, säkerhet, trygghet och att få umgås och skratta, säger han och de andra skrattar lite åt det tillrättalagda svaret, men säger att de håller med.

– Man får träffa på en massa olika människor, fortsätter Omar Goled Hannad, vi känner oss helt enkelt trygga här.

Efter fotografering står vi kvar och pratar en stund medan fler kommer ut från hallen. De frågar vilket tidning jag är ifrån och om vad jag ska skriva om. Att journalister ”åker ut” till förorten för att skriva om sociala problem är inte ovanligt.

– Bara du nu inte skriver att allt är skit i Bergsjön, för det är det inte!

Vi pratar om de problem som trots allt finns, inte bara i Bergsjön utan i hela Sverige, och vad man kan göra åt det. Men jag tar också tillfället i akt och frågar om de har märkt av värvningen till IS.

Meningarna går något isär om hur stort problemet är men de är överens om att de som åker gör fel. Att de blivit lurade.

Det blir en mindre diskussion om varför vissa värvas. Några orsaker återkommer. Arbetslöshet, utanförskap, sökandet efter något att kämpa för och känslan av att inte betyda något här i Sverige.